

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/meHeSv-J/22
Názov predmetu	Heidegger a sociálne vedy
Rozsah	2S
Počet kreditov	3
Vyučujúci	doc. Mgr. Jana Tomašovičová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie: za aktívnu účasť pri analyzovaní a interpretovaní vybraných problémov počas semestra získa študent maximálne 40 bodov. Záverečné hodnotenie: za kolokvium ústnou formou alebo za vypracovanie seminárnej práce v rozsahu 7 normostrán, napísanej podľa noriem odbornej publikácie, získa študent maximálne 60 bodov. Výsledná známka sa vypočíta ako súčet bodov priebežného a záverečného hodnotenia.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Za aktívnu účasť pri analyzovaní a interpretovaní vybraných problémov počas semestra získa študent maximálne 40 bodov.

Záverečné hodnotenie

Za záverečné kolokvium ústnou formou alebo za vypracovanie seminárnej práce v rozsahu 7 normostrán, napísanej podľa noriem odbornej publikácie, získa študent maximálne 60 bodov.

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Študenti nadobudnú vedomosti o kľúčových problémoch rozpracovaných v Heideggerovej fundamentálnej práci Bytie a čas, s dôrazom na sociálnu ontológiu a jej prínos pre súčasné sociálne vedy, ako aj s ohľadom na kritickú recepciu tejto ontológie.
2. Zručnosti: Na základe podrobnej analýzy sociálnych aspektov vybraného diela získajú študenti zručnosť analyzovať a interpretovať vybrané texty a kriticky ich konfrontovať s inými názormi a prístupmi.
3. Profesijné kompetencie: Absolvovaním predmetu si študenti osvoja pojmový, terminologický i koncepčný aparát potrebný pri analýze sociálno-ontologických konceptov a rozvinú schopnosť uvažovať v širšom interdisciplinárnom kontexte.
4. Prenositel'né kompetencie: Absolventi predmetu si prehĺbia jazykové kompetencie v domacom i cudzom jazyku, zdokonalia svoj ústny i písomný prejav a osvoja si kompetenciu využívať odborné znalosti v praxi.

Stručná osnova predmetu

1. Základný náčrt tém a problémov Heideggerovej fundamentálnej ontológie.
2. Štruktúra pobytu, charakteristika „Jemeinigkeit“ ako východiska pre monologickú interpretáciu.

3. Sociálne väzby pobytu: starostlivosť o druhých („Fürsorge“), spolupobyť („Mitdasein“), spolubytie („Mitsein“), vzájomná koexistencia („Miteinandersein“).
4. Analýza spolubytia a spolupobytu: interpretácia § 26 Bytia a času.
5. Neosobné sociálne väzby, starosť o odstup od iných: interpretácia § 27 Bytia a času.
6. Fenomény reči a jej modalít podopierajúce sociálnu ontológiu: interpretácia § 34 Bytia a času.
7. Bytie k smrti: osamotenie, ale aj otvorenosť pre existenciálne možnosti druhých (§ 53 BČ).
8. Spoločenstvo a vzájomná koexistencia: generácia, spoločenstvo, národ (§ 74 BČ).
9. Spoločenstvo a spoločnosť („Gemeinschaft“, „Gesellschaft“): predpoklady a možnosti.
10. Potenciál Heideggerovej sociálnej ontológie pre súčasné sociálne vedy.
11. Kritická recepcia Heideggerovej sociálnej ontológie (M. Buber, M. Theunissen, K. Löwith, T. Rentsch).
12. Pozitívne impulzy fenoménu spolubytia a jeho ďalšie rozpracovanie (J.-L. Nancy, H. Dreyfus).

Sylabus predmetu

1. Základný náčrt tém a problémov Heideggerovej fundamentálnej ontológie.
2. Štruktúra pobytu, charakteristika „Jemeinigkeit“ ako východiska pre monologickú interpretáciu.
3. Sociálne väzby pobytu: starostlivosť o druhých („Fürsorge“), spolupobyť („Mitdasein“), spolubytie („Mitsein“), vzájomná koexistencia („Miteinandersein“).
4. Analýza spolubytia a spolupobytu: interpretácia § 26 Bytia a času.
5. Neosobné sociálne väzby, starosť o odstup od iných: interpretácia § 27 Bytia a času.
6. Fenomény reči a jej modalít podopierajúce sociálnu ontológiu: interpretácia § 34 Bytia a času.
7. Bytie k smrti: osamotenie, ale aj otvorenosť pre existenciálne možnosti druhých (§ 53 BČ).
8. Spoločenstvo a vzájomná koexistencia: generácia, spoločenstvo, národ (§ 74 BČ).
9. Spoločenstvo a spoločnosť („Gemeinschaft“, „Gesellschaft“): predpoklady a možnosti.
10. Potenciál Heideggerovej sociálnej ontológie pre súčasné sociálne vedy.
11. Kritická recepcia Heideggerovej sociálnej ontológie (M. Buber, M. Theunissen, K. Löwith, T. Rentsch).
12. Pozitívne impulzy fenoménu spolubytia a jeho ďalšie rozpracovanie (J.-L. Nancy, H. Dreyfus).

Odporúčaná literatúra

- HEIDEGGER, M. 1996. Bytí a čas. Praha: Oikoymenth, 478 s. ISBN 80-86-005-12-7.
- BUBER, M. 1997. Problém člověka. Praha: Kalich, 158 s. ISBN 80-7017-109-X.
- LÖWITH, K. 1928. Das Individuum in der Rolle des Mitmenschen. München: Drei Masken Verlag, 180 s.
- NANCY, J.-L. 2012. Singulär plural sein. Zürich: Diaphanes, 168 s. ISBN 978-3-935300-22-3.
- RENTSCH, T. 1991. Interexistentialität. Zur Destruktion der existentialen Analytik. In: MARGREITER, R. – LEIDLMAIR, K. (eds.): Heidegger. Technik – Ethik – Politik. Würzburg: Königshausen & Neumann, s. 143-152. ISBN 3-88479-607-0.
- THEUNISSEN, M. 1977. Der Andere. Studien zur Sozialontologie der Gegenwart. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 508 s. ISBN 3-11-006780-3.
- TOMAŠOVIČOVÁ, J. 2019. O človeku, myslení a technice. Štúdie k dielu Martina Heideggera. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 148 s. ISBN 978-80-572-0018-5.
- TOMAŠOVIČOVÁ, J. 2012. Existential analytics and the social sciences. In: Šajda, P. et al.: Affectivity, agency, and intersubjectivity. Budapest: L'Harmattan, s. 96-110. ISBN 978-963-236-587-9.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický, nemecký jazyk

Poznámky

časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 66 hodín